

MANTANA 9

Měsíčník pro individua a individuality

Vydává Horoklub Chomutov

Ročník 15, číslo 9

Září 2012

Úvodník

Chlapi sobě ...

Řádně od batohu upocený přijíždím ke kamarádovi, který nasedá na své kolo a vyjíždíme vstříc nejmenovanému kopci. Po několika kilometrech konečně sesedáme a přivážeme kola ke stromu. Vnikáme do lesa a pozvolna stoupáme. Nikdo z nás nespěchá, posloucháme zvuky lesa a brodíme se podzimním listím. Svahy tohoto kopce jsou znatelně strmější, než okolních kopečků. Odkopáváme ze stezky napadané větve a povídáme si o všem, co život přinesl. Konečně vystupujeme z hlubokého lesa a narážíme na první skály. Parťák je má pojmenované svými „pracovními“ názvy, které se mi zamlouvají víc, než strohá čísla v průvodci. Stoupáme stále výš a necháme se laskat sluníčkem. Konečně jsme u masívku, kde se podle průvodce orientujeme. Zjišťuju, že je zde spousta volných linií, ale nejdřív se rozlezeme na stávající cestě od místního klasika. Parťák nastupuje a já už vím, co bude následovat. Sedím opodál v jistící pozici a kámoš shazuje trsy trávy a kamínky dolů, i když pochybuje, že to bude někdo v dalších deseti letech ještě lézt. Prohlížím protisvah a pobrukuju do rytmu hromů, které hrozí za dalším kopcem. Při signálu „jistím“ mě zastihuje pár kapek, a přestože nerušeně nastupuju do cesty, tak tuším, že přijde víc vody. Konečně řádně zahumusen jsem na vrcholu a podáváme si ruce. Pohledem překontrolujeme mraky a slézáme pod nástup dosud nelezené linie. Jen co na sebe nahážu veškeré lezecké vybavení, tak se přiřžene bouřka v plné síle a proudy deště mě nemilosrdně atakují. Kamarád už sedí pod malým převískem a směje se mi. Nechci si to připustit, ale z lezení už asi nic nebude. A tak si sedám na matroš a lano. Opět nemám co k jídlu, tak se parťák dělí o chleba a sýr. Pozorujeme protější svah, jak je sléván deštěm a povídáme si. Pochvalujeme si, jak se máme dobře. Jsme téměř v suchu, kolem nás jsou cítit skály, lezecký materiál a máme klid od všeho – od ženských, potřeby peněz a politiky. Užívám si tyhle zdánlivě nenapadnutelné okamžiky. Za hodnou chvíli, když už drzé kapky stékají i pod převis, pomalu přestává pršet a sluníčko zase hřeje. A tak balíme věci a po kluzké suti scházíme dolů, přitom prohlížíme další linie a těšíme se na pivo ...

???

Jak chutná Marmolada?

27. 8. 2012

Jiří Šťastný

Při plánování letošních Dolomit s mládeží mě napadlo, že když nás jede tak málo, mohli bychom vylézt i něco hodnotnějšího, protože menší skupina je více operativní. Z průvodce na jižní stěnu Marmolady jsem si tedy okopíroval náskres na cestu Don Quixot, která je prý v této stěně nejlezenější, ale moc jsem nedoufal, že bych se na ní dostal. Přeci jen je to 800 m lezení a pod Marmoladou ani na ní jsem nikdy nebyl, takže neznám přístup ani sestup.



Když se o možnosti výstupu na Marmoladu zmiňuji před Marťasem, okamžitě se toho chytá a začíná studovat průvodce. Don Quixot ho příliš neláká, jsou to převážně lehké délky klasifikace 2 až 5 a jen jedno 6a, a tak mu Broněk ukazuje jeho kopii cesty Vinatzer-Messner, která se mu už líbí víc. První polovina cesty je od pana Vinatzera, je z roku 1936 a vede převážně komíny na velkou polici uprostřed stěny. Je v ní jedna délka za 6a+, jedno 6b+, jedno 6a a zbytek jsou 5+ a 4. Druhá polovina cesty se většinou dolézá Diretkou od R. Messnera z roku 1969. Ta vede poněkud vlevo od druhé



půlky Vinatzera, převážně stěnou. Nejtěžší délky jsou za 6a a 6a+, ostatní převážně 4+. Dohromady je to asi 1100 m lezení na druhý nejvyšší vrchol Dolomit - Punta Rocca (3309 m). Uvědomuji si, že tohle je hodně vážný podnik a bude to chtít stabilní počasí. To přichází v pondělí, ale včerejší silná bouřka nám neumožnila ho využít. Na úterý už předpověď není tak ideální, je tam 30% šance na déšť, ale pořád by to mohlo jít. Zkoušíme ještě v infocentru sehnat předpověď z jiného serveru, ale paní tam nejsou příliš ochotné, a tak se holt musíme spolehnout na tu z kempu.

Domlouváme se s ostatními, jestli by jim nevadilo, kdyby dnes nešli lézt a šli se s námi projít pod jižní stěnu Marmolady. Po dvou dnech lezení si prý rádi odpočinou, a tak rychle balíme věci. Kolem poledne odjíždíme přes Passo Pordoi, okolo jezera Fedaiia až k dolní stanici lanovky na Marmoladu v Malga Ciapela. Zde necháváme auto a vyrážíme pěšky pod stěnu. Po chvíli chůze mi dochází, že jdu v sandálech a pohorky zůstaly v autě. Vracím se pro ně a zjišťuji, že Marťas má s sebou jen sandály. Chvilí přemýšlím, jestli to celé nezrušit, ale pak to přeci jen risknu, snad ten ledovec nahoře nebude tak hrozný. Jdeme po silnici a zjišťujeme, že dva kilometry jsme ještě mohli popojet autem. Pak už se cesta zvedá do stráně a my začínáme stoupat k chatě Falier. Přicházíme k ní asi po dvou hodinách chůze. Cestou nacházíme ve stěně Punta Ombretty i legendární „Rybu“, přes kterou vede vyhlášená cesta od Igora Kollera. U chaty se snažíme zo-

rientovat ve stěně Marmolady, která je široká téměř dva kilometry. Podle fotografie stěny nakonec nacházíme správný vrchol i trasu výstupové linie. Vpravo je vidět horní stanice lanovky ve výšce 3265 m a vlevo nejvyšší vrchol Dolomit – 3343 m vysoký Punta Penia. Zatímco ostatní odcházejí zpět k autu, já s Marťasem jdeme po cestě kousek nad chatu, kde je jeskyně, ve které se dá bivakovat. Zde necháváme věci a jdeme se nalehko podívat pod nástup. Zjišťujeme, že od bivaku je to ještě pěkný kus cesty, a tak se vracíme zpět pro věci a odnášíme si je blíže k nástupu, kde nacházíme krásný bivak pod mohutným

balvanem. Děláme si ležení a sledujeme přicházející mraky. Naštěstí zůstávají dole v údolí a my si můžeme vychutnat nádhernou hvězdnatou noc.

Budík nám zvoní v půl páté a venku je celkem kosa. Snídáme tedy raději ve spacáku za svitu čelovek. Pomalu začíná svítat, balíme spacáky a karimatky a chystáme se k výstupu.



Každý máme jeden malý batoh s pitím a botami, já беру raději i žďárák, kdybychom výstup nestihli za jeden den. Po půl šesté přicházíme pod nástup, kde se z ničeho nic objevují z druhé strany dva Italové. To je prostě pech, taková velká stěna a my se sejdeme dvě dvojky pod stejnou cestou. Ještěže jsme tu byli aspoň první. Marťas se navazuje a nastupuje do první délky za 5+. Je to docela hnusný komín a Marťas je z něj trochu vyklepaný. Vypadá to, že cesta nebude rozhodně zadarmo. Italové, když to vidí, tak jdou raději nějakou variantu zleva, takže od nich máme na chvíli pokoj. Musím konstatovat, že s batohem na zádech je lezení komínů opravdový zážitek. Vychutnávám si to i v další délce, kterou vyvádím já. Po třech délkách se na štandu scházíme s Italama. Nad námi je první těžší délka, která vychází na mě. S batohem na zádech se mi do klíčového místa moc nechce, a tak chvíli váhám. Jeden z Italů leze za mnou a čeká, až to přelezu. Po chvíli to dávám a na štandu je raději pouštíme před sebe. Nesnáším, když se mi někdo cpe do cesty. Pak následují další komíny a kouty. Klíčová délka spodní části cesty vychází na Marťase, je to kout, který je docela mokrý. Ale Marťas ho dává s přehledem, zatímco mně v něm ujíždí noha a vypadávám. Vyjíždí mi prstová žába a mám strženou kůži na malíčku, který docela krvácí. Do další délky tedy posílám opět Martina a snažím se zastavit krvácení. Po chvíli už je to lepší a v dalších délkách se opět střídáme. Postupně nabíráme výšku. Kolem nás se honí mraky, což je na jednu stranu dobře, protože není moc velké horko, ale na druhou stranu nevidíme vrchol a je tedy trochu horší orientace. Ještě pár délek a dolézáme na centrální polici.



Je zde několik bivakovacích plošin. Traverzujeme jednu délku doprava, kde by měla začínat Messnerova varianta. Při pohledu na hodinky zjišťujeme, že už je půl druhé a my jsme teprve v půlce stěny. Urychlujeme tedy svačinu a

valíme dál. Marťas zdolává výrazný převis nad polici a ukrajuje první délku ze zbývajících dva-



nácti na vrchol. Na dalším štandu nám Italové radí, abychom šli raději jinudy, než oni, že prý to tam bylo nějaké těžké. Jdu tedy od štandu přímo přes plotnu, ale moc lepší mi to nepřipadá. Jištění mizerné a lezení docela těžké. Že jsem raději nešel zleva. Při dobírání lan mě chytají křeče do rukou, to lezení se dvěma batohy nebyl moc dobrý nápad. V další délce mijíme výraznou jeskyňku, která je i v nákresu. Nad ní se mělo jít vlevo, ale Italové šli vpravo a Marťas za nimi. Posílám ho tedy zpět doleva a opravdu je tam správný štand. Volám na Italy, že jsou blbě a zatímco Italové slaňují zpět, dolézám k Marťasovi na štand. Nechci riskovat další křeče, a tak se s Marťasem domlouvám, že zbytek cesty bude tahat on. Traverzujeme mírně vlevo, čímž se dostáváme pod kompaktní stěnu, kde bude jedna z klíčových délek horní části cesty. Další délka má být za 6a, ale Messner byl v té době asi ve formě. Marťas nevěřičně kroutí hlavou, když dělá kroky za jednorstovými dírkami na půl článku dva metry nad poslední skobou. Na 6a opravdu poctivé lezení. Zatímco Marťas mizí v další délce, Italové se marně snaží za námi



deme riskovat sestup po ledovci po tmě a raději zabívakujeme na lanovce. Pro tento případ tady je otevřená jedna místnost v zadní části stanice. Má sice jen 2 x 2 metry, ale když se zavřou dveře, tak do ní nefouká. Ale zase je v ní úplná tma. Betonová podlaha a stěny také nejsou úplně ideální pro teplý bivak, ale lepší než sedět venku na ledovci. Dojíždáme zbytek sušenek, dopijíme pití a chys-

přelézt těžké místo, a tak jim házím shora lano. Dlouho se nic neděje a já tuším, že Marťas v lehkém terénu nemůže najít štand. Po chvíli ale přeci jen křičí, že můžu lézt. Kousek vpravo vidím štand, zatímco Marťas visí vlevo ve friendech. Domlouváme se na správném směru výstupu a pokračujeme dál. Vpravo už je vidět výlezová spára na vrcholový hřeben a my se k ní postupně blížíme. Stěna pod spárou vypadá od pohledu těžce, ale Marťas jí přelézá bez problémů. Nakonec až tak těžká není a i spára se dá přelézt čistě, ale na 6a+ je to opět docela poctivá klasifikace. Pak už jen jedna pětková délka a poslední tři lehké délky již lezeme souběžně až na vrchol. Je půl sedmé a my jsme nahoře. Teď ještě zjistit, jak dolů. Nejlepší by bylo, kdyby se nám podařilo sestoupit zpět pod jižní stěnu, kde máme v bivaku věci, ale to bychom museli vylézt na hlavní vrchol, od kterého nás dělí docela dlouhý hřeben. To do tmy určitě nestihneme. Směrem na SZ vede stará via ferrata k ledovci, ta ale pochvilí končí, takže tudý cesta také nevede. Nejjednodušší asi bude počkat na Italy, kteří musí každou chvíli dolézt za námi. A opravdu, za chvíli jsou tu a ukazují nám sestup směrem k lanovce. Po skále slézáme východním směrem na ledovec a po něm jdeme až k horní stanici lanovky. Odtud prý vede cesta po ledovci dolů, ale je už půl osmé a brzy bude tma, a tak se domlouváme, že nebu-

táme se na bivak. Pod zadek si dáváme lana, pod nohy batohy, zalézáme do žďáráku a zkoušíme usnout. Italové se balí do termofolie a snaží se také nějak zahřát. Ačkoliv jsme všichni docela unavení, zima nás moc vyspat nenechá. Po pár hodinách zjišťuji, že vsedě to spaní nebude úplně ideální, a tak rozmotávám lano pod sebe, choulím se na něm do klubíčka a na pár hodin usínám. Marťasovi pak radím to samé a aspoň na chvíli usínáme oba. Čas se nekonečně vleče. Marťas to ráno zkouší rozběhat venku po schodech, ale moc to prý nepomáhá. Až když vylézá slunce, je to veselejší. Rachotící motory lanovky nám dávají signál, že pěšky dolů nemusíme. Po osmé hodině přijíždí obsluha a otvírá vnitřní prostory stanice. Ještě půl hodiny čekáme, než pojedou první kabinka dolů a pak už si užíváme neskutečně rychlý sestup do údolí. Za 3,5 minuty jsme dole, kde už na nás čeká Broněk s jídlem a pitím. To je najednou radosti, loučíme se s Italama a přejíždíme autem co nejbliže k cestě na chatu Falier. Zde vaříme čaj a snídáme. Broněk s Martinem pak jdou nahoru pro věci, zatímco já odpočívám u auta. Mám toho jak buchty a jsem rád, že už nahoru znovu nemusím. Po pár hodinách se kluci vracejí i s věcmi, přejíždíme zpět do kempu, kde už na nás čeká zbytek party.

Myslím, že tuto cestu mohu klidně zařadit mezi své nejhodnotnější výstupy v horách:

Č.	Datum	Oblast, název cesty, klasifikace, počet délek, čas výstupu	Spolulezec
1.	2.8.2003	Dolomity, Tofana di R., Pillar, 6+A1, 800 m, 18 SL, 6 hod	J. Ďurkovský
2.	24.8.2003	Dachstein, Extrem Klassiker, 6+ OS, 850 m, 20 SL, 9 hod	Roman Trnka
3.	7.8.2012	Marmolada, Vinatzer-Messner, 6a+, 1100 m, 28 SL, 13 hod	Martin Jech

Jířa



Záchranná akce ve skalách u Jickovic

28. 9. 2012

Blahouš Kluc

Dne 28. 9. 2012 kolem 09.35 hod. došlo asi k 15ti metrovému pádu lezce z cesty Kamenolom na Hlavním masivu ve skalní oblasti u Jickovic. Na místě zasahovala RZS z Písku a helikoptéra. Tom byl převezen do nemocnice v Českých Budějovicích, kde lékaři konstatovali, že má pouze pohmožděninny a povrchová zranění. Z hospitalizace má být propuštěn za pár dní. Toť strohé konstataování.

Spolu s Letošem, Verčou, Julkou a Tomem jsme přespali v romantickém prostředí v okolí Jickovic. Slunce nám narozdíl od předchozího dne svítilo do kroku. Skalní oblast se vypíná v prudkém svahu nad Orlickou přehradou. My jsme sestoupili příliš brzy, takže jsme potom traverzovali poměrně špatně dostupným terénem k Hlavnímu masivu. Jinak od stezky vede nejkratší cesta k Hlavnímu masivu přes jakousi ferratu. Já jsem si šel odskočit a Letoš se vrhl do cesty vedle Kamenolomu. Verča ho jistila. Když jsem přišel, tak si Tom u nástupu rovnal materiál. Chtěl začít jinou cestou, ale já jsem mu doporučil lehčí cestu Kamenolom 4+, která je dobře jistitelná a člověk alespoň pochopí, co tato oblast od člověka vyžaduje. Tuto cestu jsem lezl minulý rok a přešel a odjistil jsem jí bez větších problémů. Tom se nacházel v horní části u výrazné spáry a Verča byla za Letošem kousek pod ním. Napadlo mě, že je vyfotím, ale došla mi baterka, tak jsem tomu nevěnoval pozornost. Julka se mě ptala, co jsme si to na ní připravili, když bylo vidět, že i Tom leze poměrně křečovitě. Jen jsem jí odpověděl, že je rozdíl mezi sedmičkovou cestou na stěně a čtyřkovou spárou. Najednou jsem slyšel křik, podvědomě jsem ho přiřadil Tomovi. Hned jsem se otočil na stěnu a viděl, jak Tom letí nekontrolovaně až odněkud z vrcholových partií. Nedokážu říct, jaké jištění kdy zabralo, každopádně se přetočil a praštil se asi dva metry nad zemí o stěnu, pak se opět přetočil a zády a hlavou spadl přede mě mezi balvany. Otřesen vstal, tak jsem ho rychle zastavil a opřel o první kámen a vybídl ho, aby se nehýbal. Při zběžné prohlídce jsem zjistil, že má pohmožděnou hlavu nad spánkem a stěžuje si na bolesti zad u levé lopatky. Končetinami hýbat mohl. Julka mi přinesla telefon a volal jsem na L155. Mezitím ke mně slanili Letoš s Verčou. Letoš zafixoval Toma přes vklínělec ke stěně, aby se nesesunul ze svahu. Já jsem mezitím vysvětloval dispečerce, kde se nacházíme, v jakém je stavu a odhadl jsem délku pádu asi 15 metrů. Přístupnost skal je opravdu špatná. Dohadovali jsme se, jestli je třeba vrtulník. Tom říkal, že by byl schopen jít, ale já jsem znal ferratu a pochyboval jsem, že by toho byl schopen. Žádali jsme tedy, aby záchranáři přijeli na místo. Letoš si vzal telefon a běžel přes ferratu až do vsi Jickovice, aby počkal na RZS. My jsme zatím na Toma mluvili a snažili se, aby nešel do šoku, a aby se cítil komfortně. Upřímně řečeno, kdyby byla jeho zranění horší, tak by byl asi velký problém mu na daném místě výrazněji pomoci, přestože jsme měli několik lékárníček. Asi po 45 minutách jsme viděli, jak se nad hladinou nádrže vznáší vrtulník, tak jsem se postavil na vyšší kámen a ukázal pomocí rukou "Y". V tu chvíli přicházeli záchranáři a zpotený Letoš. Hned se mi ulevilo. Doktor konstatoval, že je Tom pohyblivý, tak si sám přešel a lehl do vakuového vaku. Píchl mu injekci a domlouvali se, co dál. Nejdříve záchranář rozhodl o přenesení na louku nad skály, ale asi po 20ti metrech v krkolomém terénu rozhodl o vyzvednutí zraněného vrtulníkem na podvěsu. Za chvíli se nad námi vznášel záchranář. Letoš se ukotvil ke kamenu a záchranáře chytil, a pak ukotvil k sobě. Ten vyndal jakási textilní nosítka, kam jsme přemístili Toma a dali ho na nejvyšší kámen. Mezitím se vrtulník vznášel nad přehradou a čekal na pokyny. Holky držely batohy, já měl držet stromky a ostatní chytali 30m dlouhé lano. Letoš ulomil větev a rybařil lano, které se nad námi komíhalo. Obdivoval jsem letce, který to měl vrtulí k nejbližším stromům a skalám jen několik metrů. Nakonec se podařilo zachytit lano a záchranář mohl i s lehátkem vzlétnout nad hladinu. Pomalu se vzdalovali a záchranář nám poděkoval vztyčeným palcem.

Konečně jsme měli čas zjistit, že jak Tom spadl do vklíněnce, tak ten vylomil kámen a vytrhl se ze svého místa. To, jak moc zabralo další jištění, to nevím.

Co k tomu říct? Z logických důvodů se nechci o tom víc rozepisovat a dávat do placu různé úvahy. Ale mělo by být jasně řečeno, že jedinou příčinou nehody bylo podcenění cesty ze strany prvolezce. Nemluvím o vědomém vystavení se rizikům určité cesty. Ušlápnout stup, uklouznout, nebo dostat kamenem do hlavy může každý. Problém je v tom, že se nehody při lezení kolem nás dějou čím dál častěji. A když člověk někoho na něco upozorní, tak je mu odměnou lehkovážný posměšek. Svým ležérním přístupem staví prvolezec všechny ostatní do role statistů, kteří mohou jen tleskat, jak se mu to trojitě salto povedlo.

Sbalili jsme věci a vyrazili asi do 70km vzdálených Českých Budějovic. Mezitím jsme se telefonicky dověděli, že je Tom relativně v pořádku a nemá nic zlomeného. Když jsme dorazili, tak už nebyl otřesen. Nakoupili jsme mu vše potřebné a vyrazili domů. Na věcech, jako je pytel s oblečením, který jsme převzali nebo odjezd ve čtyřech lidech, když jsme přijeli v pěti, si člověk uvědomí, že to mohlo skončit všechno jinak. Takový zážitek připraví pár bezesných nocí.

Blagodan



Beskydy na kole

18. 8. 2012

Blahouš Kluc



Penzion Radegast

K mému potěšení mě můj kamarád z práce, Michal, přizval na každoroční akci, kterou pořádá se svými kamarády ze Žamberka. Vždycky se takhle utrhnou na jeden víkend od rodin a protáhnou svá těla na kolech v horách. Volba už podruhé padla na Beskydy.

17. 8. 2012

Od rána jsem naložený ve vlaku z Chomutova, přes Prahu a Žamberk. Za chvíli nás pět kusů nastupuje do Transportéru. Od začátku se dost bavím, v dobrém, a to na účet druhých. Jeden přijede se svým kolem nepřipraven, druhý je rád, že ho žena pustila, třetí rychle jede pro kytku, protože zapomněl, že žena má svátek Jedná se o dobrou partu, takže cesta ubíhá v příjemné atmosféře. Ve večerních hodinách vyjíždíme na kopec



Žamberkband u Radegasta

Radhošť v blízkosti města Frenštát pod Radhoštěm. Auto zůstává na parkovišti v blízkosti turistického centra Pustevny, kam se dá v zimě vyjet na lyže. Nerozhýbaní šlapeme do krpálu a dostáváme se k soše boha slunce, války a hojnosti Radegasta. Pokračujeme a najednou Michal nadává, že má defekt. Řetěz na jeho kole ztratil kouzlo nekonečnosti. Honza mu pomáhá a ostatní pospícháme na chatu, aby nám nezavřeli výkrmmu. Cestou mi Jirka ukazuje, že by rád zítra dojel táááámhle v dálce na Lysou horu. Trochu o šanci na úspěch pochybuju. Při západu slunce dosahujeme v tom přítmi domu jak z hororu. Penzion Radegast, kde nás nepříjemně překvapují poměrně vy-



Cestou necestou

sokými částkami a to jak za ubytování, tak jídlo. No nic, všechno něco stojí. Za chvíli doráží kluci s tím, že dali řetěz dohromady, ale přesmykač se ulomil. Co s tím? Nakonec ho organizátor Jirka deformuje do takové polohy, aby Michal mohl jet alespoň na jeden přední převod. Když bude chtít přehodit, tak ručně. Náladu nám zlepšuje výhled do údolí a večere, já si dávám halušky s brynzou. Nějaké pívko a jdeme na kutě.

18. 8. 2012

Ráno jsme nuceni jít díky kuchyni na snídani až od osmi. Pochutnáváme si na vajíčkách a vyrážíme. Počasí nám přeje. Kluci dupnou do pedálů a já při sjezdu za nimi sotva vlaju. Šetřím kolo i sebe. Še-

Jirka a Luboš



třím, brzdím, najednou mi šlapka smýkne o pařez a já výstavním přemetem překonávám řídítko, která se mi ještě stačí zapíchnout do prsou. Kontroluju tělo, jen modřiny, a dojíždím kluky. Pokračujeme dál přes Pustevny, po turistických cestách. Kluci jsou vyznavači tvrdšího terénu, ještěže jsem si nevzal nosič s brašnami. Po chvíli se mi láme nosič na vodu, pak mi padá světlo. Párkrát se nám daří kolo do kopce tlačit a s kopce projíždíme snad všemožně nemožným terénem, vč. bahna, balvanů, pařezů a jiných příšerností. Konečně se dostáváme na asfalt, ale kluci nějak přeslechnou Jirku, že máme zabočit, tak sjíždíme asi 4km, abychom se zase 3km do kopce vrátili k cestě, kterou jsme sotva schopni projet. V lese opět špatně zabočujeme, takže zase bloudíme. Nicméně krajina Beskyd je úchvatná a já už chápu, že kluci vyhledávají co nejobtížnější cesty. My ty kopce neobjíždíme, ale přejíždíme napříč. Nakonec se vymotáme i z lesa a chvíli po silnici. V jedné restauraci nabíráme síly u kofoly. Po nějaké době opět stoupáme konečně na Lysou. Už máme v nohách dost kilometrů, tak se při neko-

Vrchol Lysé hory



nečném stoupání na Sulov roztahujeme na pár kilometrech. Já se držím uprostřed, nechci nikde vyčnívat. Sedíme u pivka a Luboš dojíždí s tím, že má píchlé zadní kolo. Čtyři lepí a jeden fotí. Za chvíli máme hotovo a projíždíme lesní cestou, kde míváme davy lidí. Překvapuje mě, jak jsou zde lidé tolerantní vůči cyklistům. Uhnou na stranu a ještě pozdraví. Míváme krásné roubenky a najíždíme na silnici dlouhou asi 5km, která už ústí na vrchol Lisé hory (1323m). Tento výšlap si prožívá každý po svém, já se držím Michala. Klábosíme, občas si zazpíváme, nebo chroupeme borůvky. Cítím se skvěle. Honza už na nás čeká na vrcholu. Zapad-

U nádrže Šance



neme do knajpy, kde se posilňuju výbornou polévkou. Dojíždí Jirka a nakonec i Luboš. Má krizi, to moc dobře znám, tak mu dávám kofolu, kterou vyžahne, ani nestačí polknout. Ještě mu dávám tyčinku, a když se zmátoží, tak po vrcholovém fotu frčíme dolů. Kluci chtěli původně po turistické stezce, aby si užili trochu adrenalinu, ale pak se po zdravé úvaze přiklonili k rychlejšímu sjezdu. Úžasnou rychlostí sjíždíme 10km až k vodní nádrži Šance. Přejedeme hráz a po krátké cestě s kopce jedeme zkratkou, kterou bych raději vynechal. Opět strmě nahoru, chvíli i lesem bez ces-



ty. Jirka, jako organizátor, je poměrně v nevděčné situaci, protože mu začíná remcat mužstvo, i já si přidám. On to ale přechází svým stoickým klidem a přesvědčením, že tak jak to dělá, je „jakoby“ nejlépe. Raději to nechávám na něm a mlčky šlapu. Objíždíme Radhošť zprava přes vesničky. Opět krásné výhledy na kyčery (strmý kopec), příslopy (sedla), javořiny a polany (pastviny) obarvené zapadajícím sluncem. Konečně dorážíme pod lanovku, kde Luboš doufal, že se vyveze. Musí ale skousnout dalších minimálně 6km do kopce, protože před chvílí ukončili její chod. Opět stejné pořadí, jako při výšlapu na Lysou s tím rozdílem, že teď se trápím já, hlavně hlady. Když se konečně vydrápu přes Pustevny na vrchol Radhoště, tak se ve mně s uspokojením usidluje pocit, že jsem takovou jednodenní akci ještě neabsolvoval. Máme v nohách asi 100km s převýšením víc jak 3000m, k tomu v různorodém terénu. Nádhera.

Číšník trochu remcá, že jsme přijeli pozdě, ale nakonec nás nechá posedět až skoro do půlnoci. Hodnotíme akci a i zapíjíme.

19. 8. 2012

Dosažená místa:

Radegast - Radhošť 1129 m.n.m, Pustevny, Tanečnice sedlo, Čertův mlýn 1206 m.n.m, Bukovina 998 m.n.m. , Martiňák, Horní Bečva, Kladnatá 918 mn.m., Lhotská - rozcestí, Mezivodí, Bílá 550 m.n.m., Černá, Sulov, Ježanky, Zimný 1080m.n.m., Lysá hora 1328 m.n., přehrada Šance 550m.n.m, Čeladná, Kunčice pod Ondřejníkem, Ráztoka - turistická chata, Pustevny, Radhošť

Trochu mě mrzí, že už dnes jedeme domů, tak se jdu před snídaní projít po okolí. Sluníčko mi přeje dobré ráno. Docházím ke kapli Cyrila a Metoděje, jejíž kamenné stěny jsou pokryty dřevěnými šindeli, aby lépe odolávaly horskému klimu. Pak následuje snídaně a sjíždíme k autu. Kdeže jsou včerejší sněhy?! Povoluji brzdám, nešetřím kolo ani sebe a s kopce frčím stejně rychle jako kluci. Jirka má černého Petra, takže autem sjíždí pod Radhošť a my ostatní probádáváme další turistickou stezku. Přede mnou jede Luboš a než ho stačím dojet, tak jde najednou pěšky

do protisvahu, jakoby hledal houby. Až po chvíli mi dochází, že hodil výstavní tlamu do trávy, když se mu zapíchlo kolo do díry. Naštěstí je v pohodě. Pak už jen následuje sjezd k autu, kde si dáváme zmrzku. Dobře, že jsme se zdrželi, protože nám volá obsluha Radegastu, že jsme zapomněli odevzdat klíč od pokoje. Takže opět zvesela na Pustevny. Pak už jen únavná cesta do Chomutova se zastávkou v Žamberku.

Díky moc, chlapi, za super akci!

Blagodan





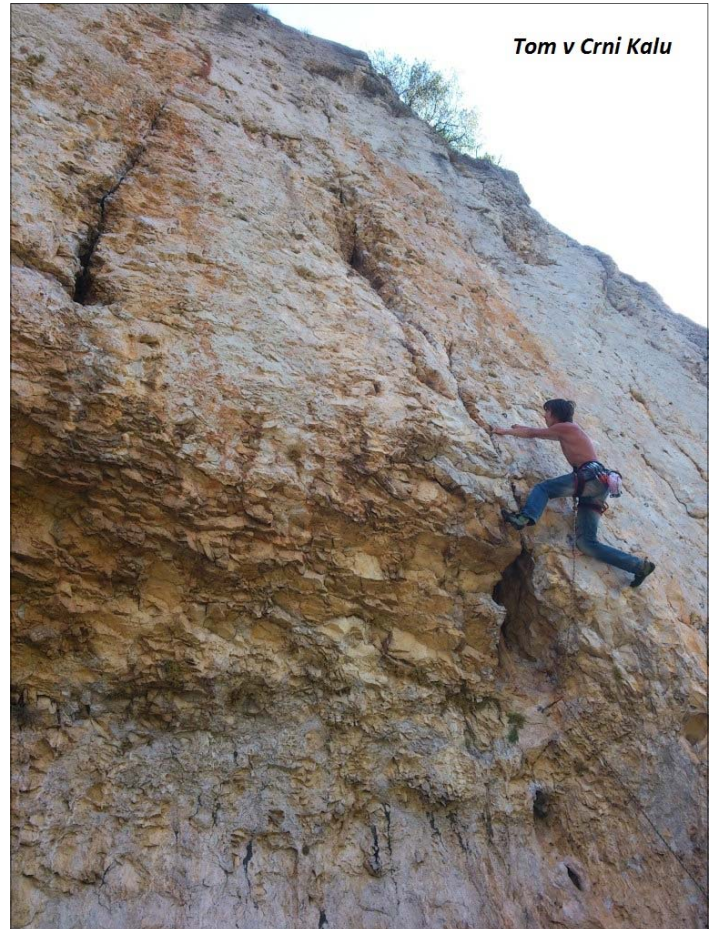
Slovinsko

1. - 10. 7. 2012

Jířa Šťastný

Původně jsme chtěli jet ze závodů v Linzu do Finale, ale když jsem zjistil, jak je to daleko, začal jsem raději hledat jinou alternativu, kde by se dalo spojit lezení s koupáním v moři. Volba nakonec padla na Slovinsko, kde jsem nikdy nebyl a toto byl důvod k nápravě.

Jelikož i v Linzu je koncem června ne skutečné horko, jedeme po Martinovo druhé kvalifikační cestě zpět k jezeru, kde se až do večera koupáme. Až když se trochu ochladí, vyrážíme na cestu do Slovinska. Podle průvodce by v okolí Bohinjského jezera mělo být lezení vhodné na horké letní dny, a tak míříme tím směrem. Po půlnoci odbočujeme na polní cestu, vedoucí k lezeckému sektoru Bitenj potok v oblasti Bled. Dvě zaparkovaná auta u cesty dávají tušit, že jsme asi správně. Parkujeme tedy vedle nich, Martin s Tomem si berou karimatky a spacáky a jdou spát do skal, já s Maruškou a Filípkem uleháme v autě. Jelikož jsme po cestě docela unavení, moc nevěnujeme pozornost tomu, že v jednom



Tom v Crni Kalu



z aut se občas rozsvítí světlo, a v klidu usínáme. V noci matně registrujeme, že jedno z aut odjíždí, pak se zase vrací a nakonec odjíždí obě.

Až když nás ráno v půl sedmé budí místní policie, nám dochází, že to nebyli lezci, ale že jsme vyrušili nějaký místní páreček při milostných hrách. Snažím se policistům vysvětlit, že jsme přijeli v noci, ale se slovy, že kemp je prý otevřený celou noc, nám vystavuje blok na pokutu ve výši 40 Euro. To nám ten výlet pěkně začíná. Když už jsem tedy vzhůru, tak se jdu porozhlédnout kolem a zjišťuji, že parkoviště pro hledaný lezecký sektor je asi o 300 m dál, tak tam přejíždím a dělám snídani. Po chvíli přichází i kluci a začíná být pěkné vedro. Po snídani jdeme do skal, kde zjišťujeme, že na hlavní stěně oblasti se nedá kvůli slunci vydržet, protože je otočená na jih. Raději se tedy přesouváme do severních stěn, což jsou ale malé kvaky v lese, nápadně

připomínající Orasín. Kvůli tomu jsme opravdu nemuseli jezdit tak daleko. Ale když už jsme tady, tak přelézáme aspoň všechny rozumné směry, které tu jsou. Odpoledne přejíždíme k Bohinjskému jezeru, půjčujeme si loďku a užíváme si trochu chladné vody. Na večer se jedeme podívat do oblasti Bohinj, abychom věděli, jestli má cenu tu ještě zůstat. Tady to kupodivu vypadá docela pěkně, skály tvoří pěkné plotny, pod skalami je prima plácek, kam se dá dojet autem, takže super. Akorát je tu zákaz kempování. Tak tam kluky necháváme a s autem přejíždíme raději do nedalekého kempu.

Ráno se vracíme za klukama, snídáme u auta přímo pod skálama a je tu fajn. S lezením začínáme v pravé části sektoru, kde je trochu stín. Zjišťujeme, že pětka na rozlezení není úplně zadarmo, a tak další cesty volíme opatrněji. Klasifikace je tu velmi proměnná, i trojky v centrální plotně vypadají na slušné lezení. Na večer volá Deivina, kde jsme. Dáváme si sraz u jezera a zjišťujeme, že tam, kde jsme včera parkovali, se dnes prý rozdávají pokuty, a tak raději všichni odjíždíme do kempu. Kecáme u stanu a užíváme si nebe plné hvězd.

Ráno se z kempu nejprve nenápadně vytrácí Deivina s Tomem, a pak i kluci. Já pak platím pouze za nás a vychází to. Jedeme



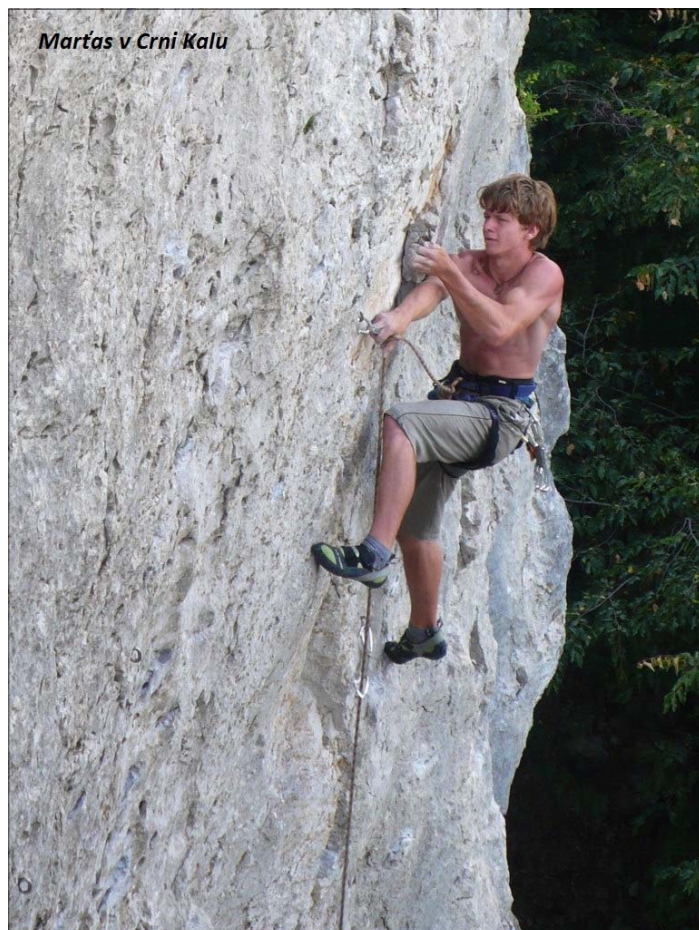
opět lézt do Bohinje, kde nám ještě něco zbylo. Přelézáme zbývající pětky a dokonce nás pouští i několik 6a, což je vzhledem k tvrdosti místní klasifikace úspěch. Odpoledne se loučíme s Deivinou a Tomem, kteří se vracejí do Rakouska, zatímco my míříme k moři. Již za tmy dorážíme na parkoviště do Črni Kalu, které bude naším útočištěm pro zbývající dny.

Ráno nás budí příjíždějící auta nedočkavých lezců, co si chtějí zalézt dopoledne ve stínu, ale nikdo nic nenamítá na náš bivak v autě, což nás těší. Po snídani jdeme okouknout skály a zjišťujeme, že je to moc pěkný pás skal, otočený k jihozápadu, což je v tom vedru super. Dopoledne



lezeme, přes poledne si dáváme siestu ve stínu u auta a odpoledne přejíždíme zhruba deset kilometrů do Koperu k moři. Je tam sice jen malá pláž hned vedle přístavu, ale na zchlazení horkých těl to bohatě stačí. Takto plyne jeden den za druhým a my se postupně rozlézáme a zvykáme si na styl lezení na místním vápenci.

Odpočinkový den trávíme v nedaleké jeskyni Postojenska jama, což je neskutečný jeskynní komplex, ze kterého je zpřístupněný přibližně 5 km dlouhý okruh, jehož převážnou část absolvujete vláčkem. Je dobré se pořádně obléct, protože ačkoliv je venku na slunci přes 40°C, v jeskyni je nějakých 12°C, což je sice po vstupu příjemné, ale po hodině a půl trvající prohlídce se už člověk zase těší na sluníčko. Vracíme se zpět pro kluky, kteří se šli podívat na skály do Ospu a Mišja peči. Cestou mi přichází zpráva, že je máme vyzvednout v Terstu, kam je odvezli nějaké Španělky. Přejíždíme tedy do Itálie a děláme si vyhlídkovou jízdu tímto městem, protože kluci jsou až úplně na druhé straně města.



Večerní koupání nám kazí přicházející bouřka.

Další dny opět lezeme v Črni kalu. Mně s Tomem se daří přelézat už i nějaká 6c, Martas dává i 7b. Poslední den si jdeme vyzkoušet lezení v Mišja peči. V pravé části amfiteátru je sice stín, ale vůbec tu nefouká, a tak je tu pěkné horko. Dáváme si na OS pěkné dlouhé 6b+ a 6c a já jsem spokojen. Martas zkouší i něco těžšího, ale moc mu to nejde. Nakonec je rád, když vybojuje na OS jedno 7a po „hadech“ a můžeme jet k moři. Místňáci zkouší nějaké 8a a vedro jim evidentně tolik nevadí. Po ochlazení v moři si dáváme poslední zmrzlinu, nakupujeme dárky a vyrážíme k domovu. Po půlnoci zastavujeme u Mnichova na odpočívadle, kde přespáváme do rána a dopoledne se vracíme domů.

Jsem rád, že jsme poznali zase nové oblasti, které určitě stojí za návštěvu na podzim, kdy tu budou na lezení mnohem příjemnější teploty, ale i tak to stálo za to. Akce se zúčastnili Martas Jech, Tom Hyksa a Happy family.

Jiřa

Tam, kde horám vládne růžová

8/2012

Broněk Bandas

Alexander von Humboldt je přirovnává k horám z pozadí Da Vinciho obrazu Mona Lisa, podle Le Corbusiera tu máme co do činění s nejkrásnější přírodní architekturou. Řeč je o Dolomitech, které byly pro svou krásu a jedinečnost zařazeny v roce 2009 na Seznam světového dědictví UNESCO. Přírodní katedrály Latemar, Marmolada, Brenta a Catenacio, tyčící se majestátně k nebi, jsou jeho chloubami. Dolomity nesou jméno francouzského geologa z Grenoblu Déodata de Dolomieu, který v roce 1789 objevil ojedinělé chemické složení zdejší horniny, později nazvané dolomit. Při pohledu na zkamenělé fosílie na trentinských horských vrcholcích nedá velkou práci představit si, jak se toto pohoří zvedlo před 200 milióny let z moře. Kamenné sloupy Palle di San Martino di Costrazza byly kdysi dokonce korálovými útesy. A aby těch zvláštností nebylo málo, za úsvitu a při západu slunce se vrcholky díky přírodnímu fenoménu "Enrosadira" rozehrají všemi tóny růžové a červené.

IMST

Protože jsem zažil i roky, kdy nás na každoroční klubovou akci „Dolomity s mládeží“ jelo dvacet, celou cestu mně připadalo nějak nepatřičné, že jsme se letos vešli do jednoho auta. Každou chvíli jsem se přistihl, jak vyhlížím další auto s českou značkou a v něm kamarády. Bohužel, žádné další auto nebylo. Až později jsem si uvědomil, že mně tohle zvláštní a trochu smutné rozpoložení způsobila Jířova navigace, která nevěděla, že Jířa nemá ekologickou známku potřebnou pro průjezd Mnichovem a naši výpravu protáhla skrz centrum německé metropole. Jízda kolem Olympijského stadionu mně v myšlenkách vrátila o roky zpátky, když jsme do Dolomit jezdili ještě s Honzou Jansou a Bohoušem Dvořákem přes Garmisch – Partenkirchen. Stačila necelá hodina jízdy z Mnichova a já se jako tenkrát kochal pohledy na třítisícové vrcholy, které nás obklopile, aby posléze úplně sevřely silnici, která se zařizla do údolí. Po těch letech jsem ale už marně pohledem hledal vrchol 2963 metrů vysoké Zugspitze, který mně kdysi ukázal Míra Beránek, a tak jsem jen nasával genius loci Tyrolska, kde splývají vrcholky hor s oblohou, hospodářská stavení jsou v takové výšce, že připomínají orlí hnízda a voda z hor padá desítkami vodopádů a protéká skrz ne skutečně zelené louky. Důvodem, proč jsme po le-

tech ježdění přes Brennerský průsmyk zase jeli směrem na Ga – Pa, bylo malé „odskočení si“ do nedalekého Imstu, kde se konaly závody Evropského poháru mládeže v lezení na obtížnost a s námi v autě jel český reprezentant – Martin Jech.

Přiznám se, že jsem byl na závody v Imstu hodně zvědavý z několika důvodů. Kromě toho, že jsem světové závody nikdy neviděl, jsem taky před odjezdem zjistil na internetu, že Imst má necelých 10 000 obyvatel a moc mě zajímalo, jakou lezeckou stěnu můžou na takové „vesnici“ asi mít. Jak už asi čtenáři tohoto článku vytušili, v Imstu mně spadla brada. Vlastně už kus před Imstem, protože venkovní lezecká stěna vyčnívala z městečka jak chrám a to jsem ještě neviděl sportovní areál zblízka! Postavili jsme stany v kempu. Zatím jen na jednu noc s tím, že kdyby se Martin probojoval do finále, zůstali bychom déle. Tom s Matesem a Julkou našli v propagačním letáčku, který jsme dostali na recepci, namalované nějaké lezecké sektory na okraji města a vydali se „okusit místní vápno“. Já s Jířou a Martinem jsme šli opačným směrem. Najít na zítřka cestu ke stěně, zaregistrovat Martina a pokud to půjde, tak okouknout stěnu a cesty připravené na závody. Asi po 15 minutách chůze jsme došli k druhému kempu (stěhovat se nám ale přišlo zby-



tečně, i když byl na okraji sportovního areálu) a pak to přišlo – venkovní koupaliště, dětský zábavní areál, fotbalové hřiště (samozřejmě trávník a osvětlení), multifunkční hřiště, areál na lukostřelbu, venkovní kluziště, slack line areál, dětské hřiště s lanovkou, vnitřní lezecká stěna, ohromná venkovní lezecká stěna a k tomu čtyři parkoviště a sociálky a parčík s fontánkou. Dost dobrý na „vesnici“. Komu by to nestačilo, na všechny strany z Imstu vedly cyklos-

tezky a plakáty zvaly na nejdelší letní bobovou dráhu s délkou přes 3,5 km a převýšením 500 metrů. Nás ale nejvíc zajímala lezecká stěna a stavěči, kteří ještě montovali kameny do cest a krokovali už vytvořené linie. Zůstali jsme tam docela dlouho, ale s jistotou určit, která cesta patří k té které kategorii mládežníků, se nám stejně nepodařilo. No nic. Cestu na sportoviště známe, Martin byl zaregistrovaný a zítra se uvidí. Chvilí poté, co jsme se vrátili do kempu, dorazila i druhá půlka naší výpravy. Ani oni nebyli moc úspěšní. Mapka, kterou jsme dostali, nebyla až tak úplně přesná. Tedy přesněji – chybělo jí měřítko. A to, co v mapce vypadalo jako nejbližší okolí, bylo ve skutečnosti „zatraceně“ nejbližší okolí. Takže se s lezeckými batohy parádně prošli, ale místní vápno neokusili.



Dřív, než Vám něco řeknu k závodům, se pokusím reprodukovat, co Martinovi řekla vedoucí mládežnické reprezentace, když se Martin pod její vedení dostal. Znělo to asi takhle: „Nějaký čas budeš pořád poslední, tak se z toho nezblázni“. Myslí, že tam zazněla i nějaká jadrnější slova, každopádně věděla, o čem mluví. Já taky lezu a říkám si horolezec, ale tohle, tohle je jiná liga. Samozřejmě jsem si našel zdůvodnění, proč to tak je (ty děcka na překližce pravidelně trénujou a dřou, cesty jsou záměrně těžké, aby se závodníci rozřadili), přesto mě nijak netěšilo pomyšlení, že můj největší úspěch na těchto závodech by možná bylo cvaknutí první expresky. Neumím popsat, jak musí být závodníkům, když do takové cesty nastupují. Já jen viděl, jak v cestě označené Chlapci A (tedy Martinovo) spadl kousek od Topu dokonce i předlezec a stavěč cesty v jedné osobě a ztěžkly mně nohy a ruce se zpotily. Martin v prvním kole dolehl do místa, kde padala většina závodníků. Podle mě docela vysoko. Neznalý nebo nepozorný divák by z výrazu tváří a pohybu závodníků ani nepoznal, jak těžká ta cesta byla. Ale stěna byla převíslá od nástupu až na vrchol a my jsme viděli jen tři lezce, kteří překonali přechod z trojúhelníkovité převíslé struktury dlouhým nátahem do malé šedivé lišty a jen dva, kteří pokračovali dál. Půlka naší výpravy (Tomáš, Mates, Julka) šla lézt na vnitřní lezeckou stěnu a my s Jiřou čekali na druhé kolo závodů. Bohužel ve své druhé cestě vypadl Martin relativně brzo, a kdyby ve stěně existovala lehká místa, dalo by se napsat, že v lehkém místě. Věděli jsme, že tím závody pro Martina končí. Pro jistotu jsme počkali na průběžné výsledky, ale vše bylo jasné. Ještě dnes budeme pokračovat v jízdě do Canazei. V konečném pořadí skončil Martin 43. ze 46 závodníků, a jak sám říkal: „Nebyl jsem poslední, tak to je vlastně zlepšení“.

CANAZEI

Stoupáme a stoupáme. Pak se silnice na krátkou chvíli narovná a před námi je nápis Passo Sella. Po naší levé ruce je ohromný masiv Sella, napravo se majestátně tyčí masiv Sassolungo a pod ním malá salaš. Kdysi jsme v ní přespali na slámě s Bohoušem a Honzou. Už je to pár let a vedle staré salaše stojí nová chalupa, ale díky naší tehdejší výpravě a návratům s mládeží v dalších letech stojím na známých místech. Vyběhli jsme z auta a vzpomínky se mně mísí s plány na letošní rok a očima vyhledávám linie, které jsem už lezl a které bych lézt chtěl. Ne dlouho. Díky čerstvému vzduchu a hlavně hodně čerstvému větru v sedle se nám během chvilíčky udělala husí kůže velká jak pralinky a my úprkem mizíme v autě. No, tak tohle asi na lezení v tričku nebude! Sjíždíme do Canazei, stavíme stany v kempu a zalézáme do spacáků. Podle předpovědi by mělo večer sprchnout. A vážně sprchlo! Sprchlo tak vydatně, že se nám ve stanu vytvořila vodní postel a z vedle nás kempující české výpravy, po jednom obzvláště vydařeném úderu blesku a hromu, ženská část zbaběle opustila stany a zavřela se v autech. Usínal jsem s rozplývající se vidinou lezení v masivu Sella.

Pozdní ráno nás uvítalo kousek pod sedlem Sella, na pěšince vedoucí pod Piz Ciavazes. Vycházející slunce se opíralo do jižní stěny a osychající vápno vypadalo lezitelně. Naplánovali jsme si kratší, sportovní cesty. Na seznámení. I když kromě Julky už jsme všichni v Dolomitech lezli. Stěna byla místy ještě mokrá a zateklá, ale s heslem „Vápno drží jako prase“ jsme se pustili do lezení. Jiřa s Martinem zmizeli v druhé délce šestidélkové cesty Papa Giovanni Paolo II za 6b, my (Tom, Mates, Julka a já) jsme lezli jednodélkové cesty. Některé spíš jen půldélkové. Vedle sebe tady najdete takový nesmysl jako třicetimetrové 4a se 14 nýty, osmimetrové 5a, které sotva přelezete a krásné

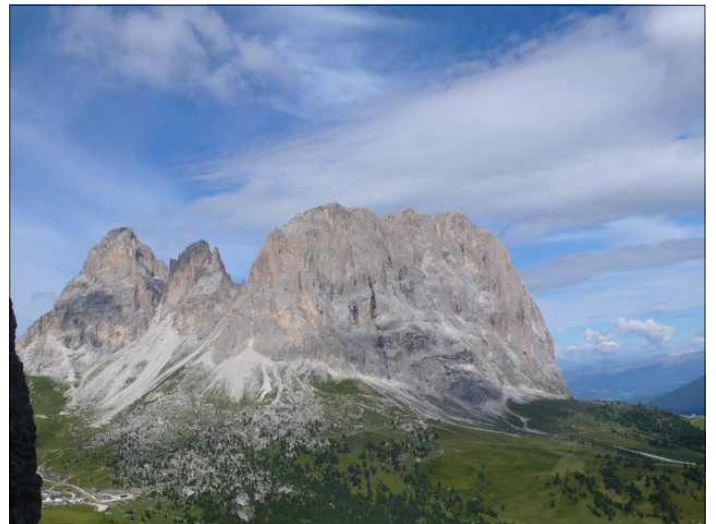


dvacetimetrové 6a v pevné, kolmé skále s nýty po dvou metrech. Ale to je prostě Itálie. Přestože předpověď nebyla úplně ideální, lezli jsme až do odpoledne a přelezli jsme postupně deset cest. Vida, vida. A ještě jsme si rovnou vyhlédli vícedélkové cesty na zítra.

Ráno bylo zase studené. Až dost studené. Čerstvý vítr vymetl oblohu, ale nepřestával foukat, takže se SZ hrana „Steger“ na I. věž Sella pro mě a pro Julku ukázala být nepřilíš dobrou volbou. Podmínky v čtyřdélkové klasice obtížnosti čtyři plus byly trochu zimní a ani v jediném těžkém místě v cestě, totálně vyleštěném mírně převislém spárokomíně v poslední délce, se nám nepodařilo se zahřát. Další dvě dvojice (Jířa, Martin a Tom, Mates) lezli také na I. věž Sella cestou Via Bertholdi za 6b a i když lezli v jižní stěně ani oni nebyli větru a chladu ušetřeni.

Ještě před odjezdem jsme se s Jířou jen tak nezávazně bavili o tom, že masiv Marmolady a hlavně její jižní stěna nejsou z Canazei daleko, a že je to lákavý lezecký cíl. Ale nic konkrétního jsme neplánovali. Já jsem si ale jen tak pro jistotu stáhnul pár nákresů a popisů cest. Co kdyby. Odpoledne v kempu jsme si zas jen tak nezávazně o jižní stěně Marmolady s Jířou povídali a slyšel nás Martin. Regoval okamžitě. Asi jako sodík s vodou. Kde, co, kam, kdy? A začal mlít pantem a prohlížet nákresy a pořád mlél o nějaké cestě s rybou. Mlél a mlél a druhý den v poledne jsme všichni jeli autem kolem jezera Fedaia do střediska Malga Ciapela (1 446

m.n.m), odkud jsme zahájili výstup pod jižní stěnu Marmolady. Jířa a Martin si nesli batohy s lezením a věcmi na bivak, my ostatní jsme se šli projít. Měli jsme odpočinkový den. (Než budu pokračovat, dám vám malou hádanku, na kterou si i sám odpovím. „Víte, jak v horách poznáte skupinku dětí z Jířovo kroužku? Snadno. V trojkovém terénu, kde všichni půjdou v pohorkách, najednou uvidíte spoustu nožiček v sandálech“. Zvyk převzatý od vedoucího kroužku mládeže.) Ušli jsme od auta asi 100 metrů, když se Jířa zarazil a povídá: „Jé, já jdu v sandálech! Počkejte, já se jdu do auta přezout.“ A odešel. Díval jsem se za ním, a jak jsem se tak díval, padly mně oči na nohy Martina a na nich byly zcela evidentně taky sandále. „Martine“, povídám, „ty máš taky sandále, skoč se přezout!“ Martin se na chvíli hluboce zamyslel, a pak mně oznámil, že tady pohorky nemá. Naivně jsem se zeptal, jestli je zapomněl v kempu. Nezapomněl. Žádné jiné boty než sandále prostě neměl. Tím mě trochu vyvedl z rovnováhy. „Martine, vždyť půjdete přes ledovec!“ „Já vím“, uklidnil mě Martin, „proto jsem si vzal dvoj ponožky“. Na tak silný argument se slova hledají jen těžko. Vyrazili jsme směrem k chatě Ombretta Falier (2 040 m.n.m). Doprovodili jsme naše dva spolulezce až k chatě Ombretta Falier a cestou si prohlédli i vyfotili slavnou Rybu v jižní stěně Marmolady. Ale zatímco oni pokračovali dál pod stěnu, my jsme usoudili, že těch skoro 600 výškových metrů nám v odpočinkový den bohatě stačí a začali sestupovat zpátky k autu. A jestli Jířa s Martinem uspěli,



a jak se jim dařilo, vám Jířa popíše v samostatném článku.

Lezeme opět v jižní stěně Piz Ciavazes. Myslím na Jířu a čekám, jestli mně od něj přijde SMS. Lezeme opět sportovní cesty. Julce včerejší odpočinkový den nějak nesedl a do vícedélky si s ní netroufnu. Tom s Matesem lezou šestidélkové 6b Papa Giovanni a po jejich návratu se všichni společně přesouváme pod masiv Sassolunga, kde je rozházená spousta různě velikých kamenů, na které místní lezci vytvořili spoustu odjištěných cest. Tom



leze cestu, jejíž obtížnost je mimo můj vesmír, my s Matesem zkusíme dvě lehčí cesty, ale díky spoustě lezců, kteří tenhle sportovní sektor navštěvují, je vápno nechutně oklouzané, a tak jedeme do kempu.

Dnes by se měli kluci vrátit z Marmolady. Nechávám mládežníky svému osudu a jedu Jířou s Martinem vyzvednout. Konečně dorazili. Ještě je potřeba dojít pod stěnu do bivaku pro jejich věci a vrátíme se zpět do Canazei. Zase jeden hezký, odpočinkový den.

Nový den, nové příhody. A tentokrát veselé! Tom s Julkou jdou společně na sportovní cesty a já s Martinem a Jířou s Matesem lezeme na II. věž Sella Severní stěnu od pana Messnera za VI-. Před námi je jen jedna lezecká dvojka, vypadá to dobře. Martin vyvedl první, nepříjemnou délku a já nastoupil do druhé. Přibližně v půlce docela dlouhého a vzdušného traverzu jsem dolezl lezecké družstvo před námi. Tedy přesněji půlku lezeckého družstva. Dámskou půlku, která dopředu nechtěla, dozadu nemohla a viditelně panikařila. Hodnou chvíli jsem v tom traverzu levitoval z nožky na nožku a hulákal omluvy za zdržování na své tři kamarády mačkající se na štandu první délky. Pak kolem nás všech prošel nějaký sólolezec a paní rezignovala a odlezla ke svému parťákově, zanechávajíc v cestě jeho materiál. Tak jsem mu karabiny a smyčky donesl a on pochopil vážnost situace a společně se svou spolulezkyňou slanili. Tím udělali radost všem, ale nejvíc Martinovi, protože mu do sbírky přibyla karabina „utíkačka“. Tím ale příhody neskončily. Právě naopak. Ve čtvrté délce se štandovalo ve velké jeskyni. Mates, lezoucí za Jířou, si v jeskyni odložil lezecký batoh a nějak přeslechl, když mu Jířa říkal: „Hlavně ho tady nezapomeň!“ Až když Jirka fotil Matesa v nejtěžším místě páté délky a v hledáčku foťáku nemohl najít batoh na Matesových zádech, kluci zjistili, kde udělali soudruzi z NDR chybu a Mates si dal pro velký úspěch pátou délku dvakrát. Já jsem

od třetí délky nechal Martina vyvádět a lebedil si na druhém konci lana. Osmá délka byl takový lehký trojkový kout, pak Martin zmizel kdesi za rohem a já cítil stálý tah lana. Už mně zbýval stěží metr lana, tak jsem na Martina volal, že jestli nemůže najít štand, kousek popolezu. Martin souhlasil, tak jsem zrušil štand, prolezl celý kout, pak pod balvanem, spárkou, několik ploten a lano mě pořád táhlo dál. Až na vrcholu II. věže jsem zjistil, že Martin pořád hledal slušný štand a nějak ho nemohl najít, tak hledal, hledal, až jsme souběžně přelezli čtyři lanové délky a dosáhli vrcholu. Ale je pravda, že to byly lehké délky. Na vrcholu jsme nervózně čekali na naši druhou lezeckou dvojku, protože se od Sass Porcii blížila černota a byly vidět závoje deště. Nakonec jsme ještě stihli se-

stoupit, ale na cestě do sedla Sella už nás přehánka dohnala. Přesto jsme ještě zašli do sportovního sektoru Sasso delle ortiche, kde jsme našli nový, neoklouzaný sektor, ale kromě Martina už nikdo lezení nezkoušel.


Poslední den. Je sbaleno, je sněženo. Zastavujeme opět v sedle Sella. Jdeme prozkoumat sportovní sektor pod vyhlídkou Col Rodella, který včera v průvodci objevili kluci. Plni nadšení vyrážíme, abychom na místě zjistili, že lezení na vápně je fakt dobrý, ale že nadšení prvních dnů opadlo, máme prolezené prsty, pořádně profukuje a, i když by se tady ještě dalo lézt, těšíme se domů. Vracíme se k autu a za zády máme obrovský masiv Sassolunga, před sebou věž Sella a všude okolo velebný chrám přírody. Sbohem, nashledanou, tak příště zas.....

Broněk


Soustředění mládeže Horoklubu Chomutov „Dolomity 2012“ se zúčastnili: Jirka „Jířa“ Šťastný, Broněk „Já“ Bandas, Martin Jech, Tomáš „Tom“ Hyksa, Mates Šťastný a Julka Řeháková



Pozvánky na kulturní akce



Dovolujeme si Vás pozvat na
NETRADIČNÍ VÝSTAVU FOTOGRAFIÍ
Jakuba Tichého
od 24. září 2012 na prodejně HUDYsport Most



Budovatelů 2957, Most po-pá 9-18h so 9-12h



*Horoklub Chomutov, zve od 9. do 11. listopadu
všechny příznivce lezení
do penzionu HUBERTUS,
na každoroční akci
POSLEDNÍ SLANĚNÍ ²⁰¹²*

- * v pátek večer tradiční kytarořev
- * v sobotu hry a taneční zábava, ke které nám zahraje skupina Album a Bee Bee Band

fotosoutež - fotky formát 20×30

www.pensionhubertus.cz ☎ +420 353 224 691
osoba

pátek - neděle (2× noc + 2× snídaně) + sobota večere 880,-
sobota - neděle (1x noc + snídaně) + sobota večere 500,-

Alpské krávy

Pavel "Párek" Suchopárek



K domestikaci krav dochází v období neolitu, tj. cca 10 000 - 6 000 let PNL. Zhruba 3000 let PNL dochází k oteplování a odlednění Alp a tím i k jejich postupnému osídlování, které je však zaměřeno zpočátku na široká úrodná údolí. V této době se dostávají s prvními osadníky do Alp i první krávy. K výraznějšímu osídlení alpských údolí dochází v průběhu doby bronzové (cca 2000 - 800 let PNL). I nadále se však jak lidé, tak i domestikovaná zvířata včetně hovězího dobytka zdržují ponejvíce v údolích a výše do hor je vystupováno pouze za účelem přechodů sedel na obchodních stezkách, případně prospekce alpských měděných ložisek.

Teprve v období středověké kolonizace počínající v 11. století začíná pomalu docházet k osídlování strmějších alpských svahů, které však bylo spojeno s mnoha úskalími. Jedním z klíčových problémů tehdejších horalů byla po několik století pastva dobytka na strmých alpských svazích dosahujících místy i 45° sklonu. Na takto strmých svazích měly pasoucí se krávy problémy s rovnováhou a docházelo ke

značným ztrátám ve stavech „vysokohorského“ dobytka pádem ze strmých svahů. Některé prameny udávají až 50% úmrtnost dobytka chovaného v těchto extrémních podmínkách. Oproti jiným domestikovaným zvířatům mají krávy méně pohyblivé kyčelní a kolenní klouby a dokáží se proto jen velmi obtížně pohybovat na velmi strmých svazích.

Nelze si však nevsímnout, že v dnešní době se již dobytek popásá i na extrémně strmých alpských svazích vcelku bez problémů. Čím to je? Odpověď je jednoduchá, avšak jen těžko uvěřitelná. Projevila se zde neskutečná schopnost přírody poradit si prakticky s jakoukoli změnou a to i v relativně velmi krátké době. U krav pasoucích se trvale ve vysokých polohách na strmých svazích došlo v průběhu necelých 1000 let k anatomickým změnám, které dovolují těmto zvířatům spásat bezpečně i ty nejstrmější svahy. Bezpečný boční pohyb na svazích a vlastně přežití dobytka v těchto podmínkách umožnila jejich schopnost přizpůsobit se. Dnešní horský dobytek má již zcela běžně na jedné straně těla končetiny delší než na druhé, a to až o několik cm, což mu umožňuje bezpečnou mnohahodinovou pastvu na strmém svahu.

Jediným problémem dnešních alpských farmářů chovajících hovězí dobytek na strmých svazích zůstává vybrat „správně orientované“ krávy při případné koupi. Existují totiž krávy tzv. levosvahé a pravosvahé (volný překlad) podle toho, na které straně těla mají delší končetiny. A rovněž dostatek strmých pastvin, neboť takto specificky přizpůsobený „svahový“ hovězí dobytek má zcela logicky problémy s pohybem na rovných pastvinách v údolích.

Vybráno a volně přeloženo ze zahraničního tisku.

- 1.9. Průzkum balvanů nad věznicí **Šmikauzy (Oráčov)** s Květomilou na (v) zádech.
- 4.9. **Kapucín** - L. Kostka působí s Petrem Brandlem na Kapucínu. **Šemnici** navštěvují Svinařici s robátky Letošem, Verčou a Jansičem. Poté ruzkumničiči na Hubertáku, zda bude vhodný pro Poslední slížení před Jífou a starými Máji avízovaným koncem světa.
- 6.9. Pro změnu v **Pruněrovském údolí** působí Kostkatej a tvoří.
Jechóza zvaný též Cliffburger s Letošem se vydávají na **Popeláře** a díky skvělému dřeni dávají 1. RP přelézání lahůdky Tavení debilů 8+. Další přelézání čeká. A bude asi dlouho.
- 7.9. Okolo **Katzensteinů** u sousedů se prohání na velocipeđu opět Ludvík. Celkem natočil 67 km.
8. – 9.9. Cliffburger se účastní **ČP mládeže v Pisku** a dolézá si až pro druhé místo. Další den si tedy zlepšuje náladu v **Labáku** Tvrdolínem.
- 8.9. Brigádu na **Popeláři** dělá Párek. Prořezává vegetaci a odváží asi tunu bordelů od debila co má chatu nad skalou. Roztavit ho!!
- 9.9. **Dvoukruhovou věž** obléhá opět Kostkatej se švagrem Tomášem.
Ostrov – Ledové království – výpad s Květomilou, Verčou, Ivanem, Bandaskama a Radúzou a její suitou.
7. – 9.9. **Sasko** – Pája Bohuňků si se svou drahou polovičkou užívají ve Schmilce. Samozřejmě i lezou, spí v bivaku a tak.
- 11.9. **Tisá** – Pája prožívá úspěšné odpoledne – na druhý pokus přelézá na PP cestu Xsychtomaz Xb.
- 13.9. **Holubí skálu** v podvečer navštěvují Párek se Zuzkou a Ludvíkem Kostkatým.
15. – 16.9. Obléhání **Stolové věže na Sněžníku** a tvorba prvokvaků na masívu za Nimrodem s Hasičem and his family, Letošem and his robot Verča, and my robot Květa. Happiny s Bandaskama, Jardou“Bábovkou“, Longem a Mártý popolézají v Ptačích stěnách v Rájci. Následný mejdan pod převisem se spoustou dalších horoklubáčků i jiných individuů. Ráno všichni porůznu pokračují s lezbou i bez ní.
- Ve stejném termínu přibálí Cliffburger vrstevníky z Ústí a jedou do **Labáku**. Leze se do roztrhání kůže a lezeček. Daří se Psí život IXc na OS.
15. – 17.9. Pája s Alešem vyrazili do Rakouska do pohoří **Hochköinig**, kde vylezli v jižní stěně Torsäule dvě cesty. Walking to the sky 8-, 300 m na OS a Opera vertikal 9-, 250 m na RP. Počasí kýčovitě krásný, lezení naprosto úžasný. V příštím čísle bude článek.
- 16.9. Na **Jeřabinu** letos bez jeřabin zavítal Ludvík a padá zde 9 cest.
- 17.9. Italskou stěnu na **Bořeni** okupují Luboš s Ludvou.
- 18.9. **Vysoká Jedle** – solo Ludva zde dává 5 cest.
- 21.9. Na Terezčině sedátku na **Jedláku** vůbec nevysedává Ludva. Naopak zde přelézá asi 5 kvaků.
22. – 23.9. Cliffburger s Alešem se flákají pro změnu v **Labáku**. Lezou Bestseller Xa, Vyšší princip Xa, Guma guar Xa a další ubozejší krásné cesty.
- 23.9. **Labák – Zrcadlo** – cesta Blýskání na lepší časy Xb konečně pustila Páju nahoru.
Happiny výjimečně sami působí na **Špičáku** u Mostu.
- 25.9. **Perštejn** se Slívou navštěvuje Ludva a nějaké zápisy do vrcholovek vytvořeny byly též.
Po dlouhé absenci žulové terapie si užívá Svinčo family na **Mlýnském vrchu**.
27. – 30.9. **Nízké Tatry** – přechod pohoří v úseku Donovaly – Čertovica uskutečnili Kozel, Pěťáš, Denisa a spol.
Krkonoše – několik túr po hřebenech našich nejvyšších hor spáchal kompletní Parekteam.
Někdy v tomto období tráví dovolenku v **Ráji** všechny Bandasky a lezecké deníčky zapoměli doma, takže i když toho vydrásali mrak, podrobnosti nejsou.
28. – 29.9. V **Jizerkách na Kohoutím hřebeni** nabírají duševní hovnováhu v moři krystalů Leonardo se ženou Květomilou.
28. - 30.9. **Bad Goisern** – DeTo si užívali babí léto při lezení na Zwerchwandu a Ewigewandu.
Pája s Janou tráví prodloužený víkend v **Sasku** na Schramsteinech a v Rathenu.

PODĚKOVÁNÍ

Chtěl jsem vám všem oznámit, že jsem v pořádku doma. Zřejmě jsem si trochu hnul se zády, takže si ještě nějakou dobu poležím.

Pro ty, kteří neví, o co jde - v pátek 28.9 jsem spadl z Jickovických skal, z výšky 15m. Jednoduše řečeno mi uklouzla noha a vytrhl jsem postupové jištění (vklínělec). Byl jsem vrtulníkem převezen na JIP-ku, kde jsem si poležel necelé 4 dny.

Tímto chci poděkovat všem zúčastněným (Bláža, LeToš, Verča a Julka), protože jednali rychle, organizovaně a zkrátka se okamžitě pustili do úspěšné záchranné akce. Zvláštní poděkování má ještě Julka, která jako jistič neselhala a zachránila, co se dalo. Takže jedno velké děkuji, Tom.